

ποτες· εἶναι σχεδὸν ὅλαι ὅπῃ τὰ πισεύον, καὶ μὲ τὸ
 νὰ νομίζον ὅτι τὰ μαγικὰ εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἀτυ-
 χίας τῆ μεταξιῶ, δὲν ἐξετάζον νὰ εὔρον τὴν ἀ-
 ληθινὴν αἰτίαν διὰ τὰ φυλάττωνται ἀπὸ αὐτὴν, καὶ
 νὰ εὐτυχῶν ἔτως οἱ καματηροῖτες.

Ἄν μία γυναῖκα καθήμενος τινὰς συμμάτης,
 κερδαινῆ εἰς τὸ παιγνίδι, φαντάζεται ὅτι αὐτὸς εἶ-
 ναι ἡ αἰτία τῆς εὐτυχίας της· μετὰ τέττα, ἄρα
 καὶ διὰ τῆτον, κτλ.

ΙΓ. Τὸ παρὰ τὴν ἀτελῆ ἐξαρίθμησιν.

Ἡ πείρα μᾶς δείχνει ὅτι ἐκεῖνοι ὅπῃ δὲν ἤ-
 θελαν τῆς ἀντίποδας, ἦταν ἀπατημένοι, καὶ ἡ ἀ-
 πάτη τῆς ἤλθεν ἀπὸ τὴν ἀτελῆ ἐξαρίθμησιν. Δὲν
 εἶχαν ἐξετάση μήτε γνωρίση τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν
 διὰ τὴν ὁποῖαν οἱ ἄνθρωποι περιπατῶν ἐπάνω εἰς
 τὴν Γῆν, καὶ ὠθῶνται πρὸς τὸ κέντρον τῆς γηϊνῆς
 σφαίρας ὅπως καὶ ἂν εὐρίσκωνται, καὶ δὲν ὠθῶνται
 πρὸς τὸν ἔρανον.

Πίπτει τινὰς εἰς τὸ σόφισμα τῆς ἀτελῆς ἐ-
 ξαριθμήσεως ὅταν γνωρίζοντας ἕναν ἢ πολλὰς τρό-
 πους κατὰ τῆς ὁποῖας γίνεται ἕνα πρᾶγμα, ὑπο-
 λαμβάνει ὅτι δὲν εἶναι, παρὰ αὐτοὶ οἱ τρόποι ὅπῃ
 ἤμπορῶν νὰ εἶναι ἡ αἰτία αὐτῆ τῆ πράγματος, καὶ
 ἤμπορεῖ νὰ εἶναι κανένας ἄλλος ὅπῃ δὲν ἐξαριθμεῖ,
 ἡ αἰτία. Λόγος χάριν, ἕνας βλέπει ἕναν ὅπως ἦταν
 εἰς τὸ δεσμοτήριον, καὶ νομίζει ὅτι αὐτὸς χωρὶς ἄλ-
 λο ἢ διέφθειρε μὲ ἀργύρια τῆς φύλακας ἢ τῆς

κριτὰς, ἢ ἐπήδησεν ἀπὸ κανένα παράθυρον. Μὰ ἡ αἰτία τῆς ἀπαλλαγῆς τε ἤμπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ἀ-
 θώωσίς τε.

ΙΔ'. Ἐλλειπῆς ἐπαγωγῆ.

Εἰς τὸ προηγούμενον σόφισμα δὲν θεωρῶν ὅ-
 λης τῆς τρόπος κατὰ τῆς ὁποίας ἤμπορεῖ νὰ γένη
 ἓνα πρᾶγμα· εἰς τὴν ἐπαγωγὴν ἀρχίζον θεωρῶν-
 τες τὰ μερικὰ πράγματα, ὅθεν συνάγουν ἔπειτα
 ἓνα γενικὸν συμπέρασμα. Λόγῃ χάριν, ἔδοκίμα-
 σαν τὸ νερὸν πολλῶν ποταμῶν καὶ τὸ εὐρῆκαν γλυ-
 κὺ, καὶ πολλῶν θαλασσῶν καὶ τὸ εὐρῆκαν ἀλμυρὸν,
 καὶ ἐσυμπέρανον γενικῶς ὅτι τὸ νερὸν τῶν ποταμῶν
 εἶναι γλυκὺ, καὶ τὸ τῶν θαλασσῶν ἀλμυρὸν. Δὲν
 εὐρῆκαν λαὸς εἰς κανένα τόπον ὅπου οἱ ἄνθρωποι νὰ
 μὴ μεταχειρίζονται τῆς ἤχης τῆς φωνῆς νὰ σημαί-
 νουν τῆς σοχασμέσ τε, καὶ ἐντεῦθεν ἐσυμπέραναν ὅ-
 τι ὅλοι οἱ λαοὶ εἶχαν τὴν χρῆσιν τῆ προφορικῆ λόγῃ.

Αὐτὰ τὰ εἶδη τῶν γενικῶν συμπερασμάτων δὲν
 εἶναι ὀρθὰ, εἰμὴ ὅσον ἡ ἐπαρίθμησις τῶν μοναδικῶν
 πραγμάτων εἶναι ἀκριβῆς. Ἄν λέγη τις, οἱ Ἰ-
 σπανοὶ εἶναι ἄσπροι, οἱ Φρανσέζοι ἄσπροι κτλ., καὶ
 ἐπιφέρῃ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἄσπροι, ἤθελε κάμῃ
 μίαν ἐπαρίθμησιν πολλὰ ἰαχυρὴν.

Πρὸ τῶν πειρῶν ὅπῃ ἐγιναν περὶ τὰ μέσα τῆ
 ὑσερινῆ αἰῶνος εἰς τὴν βαρύτητα τῆ ἀέρος, ἐνόμιζαν
 ὅτι ἦταν ἀδύνατον νὰ τραβήξῃ τις τὸ ἔμβολον μι-
 ᾶς σύριγγος ἢ σιλίχτρας καλὰ σπωμένης, καὶ ὅτι

ἤμπορῶσαν νὰ κάμῃ νὰ ἀναβῆ τὸ νερὸν ὅσον ἤθελαν ὑψηλά. Ἐσυμπέραναν ἀπὸ τὰς πείρας ὅπῃ εἶχαν κάμη, μὰ δὲν εἶχαν κάμη ἀρκετάς. Ἐμάθαμεν ὕστερα ὅτι ἂν μεταχειρισθῆ τινὰς ἓνα βάρος βαρύτερον ἀπὸ τὸν σύλον τῆ ἀέρος, τραβῆ τὸ ἔμβολον ἀπὸ τὴν σιλήχτραν ὅσον καλὰ σπρωμένη καὶ ἂν εἶναι, καὶ ὅτι τὸ νερὸν δὲν ἀνεβαίνει ἄνω πρὸς τὰς 32 ἢ 33 πόδας· ἐπειδὴ ἓνας σύλος ἀέρος εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν συγκρίσκει ὅσον ἓνας σύλος παρόμοιος νερῶ 32 ἢ 33 ποδῶν τὸ ὕψος.

Δὲν ἔχομεν τελείως χρειάν αὐτῆς τῆς ἐπιχειρήσεως ὅταν ἡξεύρωμεν τὰς πρώτας ἐσῖας τῶν πραγμάτων.

ΙΕ'. Μετάβασις ἀπὸ γένος εἰς γένος.

Μεταβαίνει τινὰς ἀπὸ ἓνα γένος εἰς ἄλλο, ὅταν περνᾷ ἀπὸ τὴν μεταφυσικὴν τάξιν εἰς τὴν φυσικὴν. Ἠξεύρω τί ἐννοῶ ὅταν ὁμιλῶ δι' ἓνα βενὸν, μίαν πόλιν, κατάφασιν, ἀπόφασιν, ζωὴν, θάνατον κτλ. Λέγω τότε ὅτι ἔχω τὴν ιδέαν τῆ βενῆ, τῆς πόλεως, τῆς καταφάσεως κτλ. Τὸ ἔχω ὅμως πέρνεται ἐδῶ ἐκ καταχρήσεως εἰς ἓνα νόημα μεταφορικόν· ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν μίαν ιδέαν μὲ τὸν ἴδιον τρόπον καθὼς ἔχομεν ἓνα πραγματικὸν ὑποκείμενον. Ἐχω, λόγου χάριν, τὴν ιδέαν τῆ βενῆ, τῆς ἀποφάσεως κτλ., μὰ δὲν τὴν ἔχω παρομοίως καθὼς ἔχω δέκα κέρματα ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ εἰς τὸ βαλάντιον. Οὕτω

λοιπὸν ὅσοι θεωρῶν τὰς ιδέας ὡς πραγματικὰ ὄν-
τα πηδῶν ἀπὸ τὰ μεταφυσικὰ εἰς τὰ φυσικά.

Τὸ ἴδιον εἶναι καὶ διὰ τὴν ὕλην. Τὰ διάφορα
μερικὰ καὶ πραγματικὰ σώματα ὅπῃ μᾶς περιτριγυ-
ρίζου, μᾶς διαδέχου, μᾶς παθαίνου διὰ τῶν προσ-
βολῶν ὅπῃ κάμνου ἐπάνω εἰς τὰ αἰσθητήρια. Ἐπει-
τα κάμνοντες ἀφαίρεσιν ὅλων τῶν μερικῶν προσβο-
λῶν, ὅ ἐστι, μὴν προσέχοντες μήτε εἰς τὸ χρῶμα,
μήτε εἰς τὴν σερεότητα, μήτε εἰς τὴν μαλακότητα,
μήτε τέλος εἰς κανένα εἶδος αἰσθητῆς ιδιότητος τῶν
μερικῶν σωμάτων, κάμνομεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας κατ'
ἀναλογίαν, τὴν ιδέαν μιᾶς βάσεως ἐπάνω εἰς τὴν
ὁποίαν θέτου τίποτες, τὴν ιδέαν ἑνὸς ὑπερείσματος
γενικῶς ὅλων αὐτῶν τῶν ιδιοτήτων, καὶ αὐτὸ τὸ φαν-
ταῶν ὑποσέριγμα τὸ ὀνομάζομεν ὕλην ἢ ὕλην
πρῶτην, τὴν ὁποίαν τὴν θεωρῶμεν ὡς βάσιν ὅλων
τῶν ιδιοτήτων, καὶ αὐτὴ δὲν εἶναι, παρά ἕνα ὅρος
ἀφηρημένος ὅπῃ ὁ νῆς τὸν ἐπινοεῖ διὰ τὰς ξεχωρι-
σὰς τε ὀράσεις, καθὼς οἱ ὅροι, λευκότης, ξυνάδα,
χρῶμα κτλ. ἐπειδὴ δὲν εἶναι πραγματικὸν ὄν ὅπῃ
να εἶναι ὕλη γυμνωμένη ἀπὸ κάθε ἄλλην ιδιότητα.

Δὲν εἶναι ἀναμεταξὺ εἰς τὰ δημιουργήματα,
εἰμὴ ὄντα μερικά. Ἡ ὕλη ἐν γένει, ἢ ἡ πρώτη
ὕλη, δὲν εἶναι, παρά ἕνα ὅρος ἀφηρημένος καὶ ἕνα
καθαρὸν προῖον τῆς νοῦς μας.

Οὕτω λοιπὸν, ἀντὶς να θεωρῶμεν τὴν ὕλην ὡς
βάσιν φανταθεῖσαν τῶν ιδιοτήτων τῶν σωμάτων,
ἅς περιορίζομάμε εἰς τὸ να τὴν θεωρῶμεν ὡς ἕνα

σημείον μιᾶς διαθέσεως τῆ νοός μας, ἐνὶ λόγῳ, μιᾶς ἀφαιρέσεως, καὶ ὄχι ὡς μίαν ἔκφρασιν ἑνὸς πραγματικῆς ὑποκειμένου· ἐπειδὴ περνῶμεν ἀπὸ τὴν μεταφυσικὴν τάξιν εἰς τὴν φυσικὴν, θεωρῶντες τὴν ὕλην ὡς ἓνα πραγματικὸν ἂν ἐπιδεκτικὸν κάθε εἴδους μορφῆς, καὶ πιστεύοντες ὅτι τὰ μερικὰ σώματα δὲν εἶναι ἐκεῖνο ὅπῃ εἶναι, παρά διὰ τῆς διατάξεως, τῆς διαθέσεως τῶν μερῶν αὐτῆς τῆς πρώτης ὕλης.

Αὐτός ὁ ἐσφαλμένος τρόπος τῆς διανοήσεως ἔκαμε τινὰς χρυσολήπτες νὰ φαντασθῶν ὅτι ἡ ὕψις τῆ χρυσῆ δὲν εἶχε τὴν σύσασίντης, παρά εἰς μίαν τινὰ διάθεσιν, διάταξιν τῶν μερῶν τῆς ὕλης, καὶ ὅτι ἡ τέχνη ἠμπορῆσε νὰ δώσῃ αὐτὴν τὴν διάθεσιν τῆς ὕλης, καὶ νὰ τὰ κάμῃ χρυσόν. Οἰνομάζον αὐτὰς τὰς χρυσολήπτες ἀλχυμικὰς. Τινὲς ἀλχυμικοὶ πέρασαν ὀλόκληρον τὴν ζωὴν τῆς εἰς τὴν ἔρευναν καὶ ἀναζήτησιν αὐτῆς τῆς τεχνικῆς χρυσῆς, αὐτῆς τῆς φιλοσοφικῆς λίθου, καὶ ἐτελεύτησαν χωρὶς νὰ ἀπολαύσῃν τὸ ποσῶμενον. Εἶμαθε πολλὰ ὑπόχρεοι εἰς τὴν Χημικὴν ὅπῃ ἀπαλλάττει τὰς ἀνθρώπους ἀπὸ παρομοίας πλάνης, εἰς τὰς ὁποίας ἐνέχονται ἀκόμη τινὲς ἀπὸ ἀμάθειάν τῆς καὶ ἰχυρογνωμοσύνην.

Οἱ μαθηματικοὶ θεωρῶν ἀφηρημένως τὴν γραμμὴν ὡς ἓνα ἀπλῆν μῆκος. Μεταβαίνῃ λοιπὸν τινὰς ἀπὸ τὴν μεταφυσικὴν τάξιν εἰς τὴν φυσικὴν, ἂν θεωρῇ τὴν φυσικὴν γραμμὴν ὡς μῆκος μόνον ἔχουσαν χωρὶς πλάτος, καὶ λέγῃ ὅτι ἡ γραμμὴ ὅπῃ τραβᾶται ἀπὸ ἓνα σημεῖον εἰς ἄλλο, δὲν ἔχει, εἰμὴ

μῆκος μόνον· Σοφίζονται παρομοίως καὶ ὅσοι λέγουσιν, τὸ σημεῖον ἀμερές, καὶ κινούμενον, μάς δίδει ιδέαν τῆς γραμμῆς, ἢ γραμμὴ κινούμενη, μάς δίδει ιδέαν τῆς ἐπιφανείας, καὶ ἢ ἐπιφάνεια κινούμενη, μάς δίδει ιδέαν σερεῶ. Ἡ γραμμὴ ἄρα ἐξ ἀμερῶν σημείων, ἢ ἐπιφάνεια, ἐξ ἀπλατῶν γραμμῶν, καὶ τὸ σερεὸν ἐξ ἀβαθῶν ἐπιφανειῶν. Οἱ σοφισταὶ αὐτοὶ δὲν ἔχον ἄλληλην ἐπιτηδειότητα, παρά να πηδῶν ἀπὸ τὰ μεταφυσικὰ εἰς τὰ φυσικὰ.

Μεταβαίνον πρὸς τρίτοις ἀπὸ ἕνα γένος εἰς ἄλλο καὶ ὅσοι διατείνονται να ἐξηγήσων τὰ μυσήρια τῆς θρησκείας με συλλογισμὸς θεμελιωμένους ἐπάνω εἰς τὴν τάξιν τῆς φύσεως. Τινὲς παλαιοὶ ἔπεσαν εἰς αὐτὸ τὸ σόφισμα θελήσαντες να ἐξηγήσων τὴν ἀνάστασιν με τὸν φοῖνικα, καὶ ἀπατήθησαν ἀκόμι καὶ ἀπὸ τὸ παρά τὴν ψευδύποθεσιν σόφισμα· ἐπειδὴ δὲν ἐσάθη ποτὲ φοῖνιξ ξαναγεννημένος ἀπὸ τὴν ἰδίαν τε σάχτην.

Ὅλαι αἱ κρίσεις μας χρεωσῶν να ἔχων ἕνα κινητικὸν κύριον καὶ νόμιμον ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἢ συγκατάθεσις πρέπει να θεμελιώνεται· μα εἴμαθε νωθροὶ καὶ δὲν ἀγαπῶμεν τὰς διαφορήσεις τῆς ἐξετάσεως. Με ὅλον τῆτο να ὁμολογῶμεν τὴν ἄγνοιαν, τὸ ἔχομεν αἰσχισον, καὶ διὰ τῆτο θέλομεν να κρίνωμεν, καὶ ὅταν δὲν βλέπομεν με μίαν πρώτην ὄρασιν τὴν αἰτίαν τινὸς ἀποτελέσματος ὁπῶ μάς ἐκπλήττει, φαντάζομαθε μίαν. Ἄν δὲν εὔρωμεν ἐκ τῆ προχείρου κάμμίαν φυσικὴν, πηδῶμεν ἀπὸ τὰ

Φυσικά εἰς τὰ μεταφυσικά. Οὕτως οἱ χοινοβάται, οἱ ποτηριοπαῖκται, οἱ κερματοδείκται, οἱ πυροφάγοι, οἱ νευροσπασοπαῖκται κτλ., οἱ ὅποιοι διὰ τὴν ἐπιδεξιότητά τῃς ὅπῃ ἀπόκτησαν ἀπὸ μίαν ἐπίμονον γυμνασίαν, φαίνονται γόητες εἰς τὸν χυδαῖον ἄνθρωπον, ἐπιθυμητὴν πάντοτε τῶν θαυμάτων, ἀνίκανον ἐξετάσεως καὶ συνημμένων σκέψεων. Οὕτως οἱ μαγικοί, οἱ ἐπιληπτικοὶ φερνῶν συχνὰ ὡς δαιμονιακοί.

Ἡ ἄγνοια τῆς φυσικῆς ἐνωμένη μὲ τὴν ὄρεξιν τῶν θαυμάτων καὶ μὲ τὴν ῥοπὴν ὅπῃ ἔχον οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ νὰ θέλῃ πάντοτε νὰ ἀποφασίσῃν καὶ νὰ εὐρίσκῃ μίαν αἰτίαν ὅποιανῶν μᾶλλον, παρὰ νὰ ἐξετάζῃν ἢ νὰ μένῃ ἀναποφάσισοι, ἐσάθη αἰτία νὰ προσρέχῃν εἰς μίαν αἰτίαν μεταφυσικὴν.

Τινὰ ἀποτελέσματα καθὼς τὰ τῆ μαγνήτη, τῆς ἠλεκτρικῆς, τῆς παραγωγῆς τῶν φυτῶν, τῆς γενέσεως τῶν ζώων, τῆς θρέψεως κτλ., ὅσον θαυμάσια καὶ ἂν εἶναι, δὲν διεγείρῃν εἰς ἡμᾶς τὴν αἰδοῖσιν τῆς θαυμασμῶ ὅπῃ μᾶς κάμνει νὰ προσρέχωμεν εἰς τὴν μεταφυσικὴν τάξιν· ἢ διὰ τί; ἢ δι' αὐτὸ ὅπῃ εὐρίσκομεν αὐτὰ εἰς τὴν φύσιν; Αὐτὸ ἦταν ἀρκετόν. Μὰ ὄχι. Ἀκολοῦθῶν καθ' ἡμέραν καὶ τὰ ἔχομεν συνειδισμένα.

Ἄλλ' ἐκεῖνα ὅπῃ ἀκολοῦθῶν σπανίως καὶ μᾶς ἐκπλήττῃν ἢ εἶναι ὀλιγώτερον εἰς τὴν φύσιν, μὲ τὸ νὰ ἀκολοῦθῶν σπανίως καὶ μὲ τὸ νὰ ἀγνοῶμεν τὴν αἰτίαν; ἢ αὐτὸς εἶναι ὀλόγος ὅπῃ μᾶς κάμνει νὰ προ-

σρέχωμεν εἰς μίαν ὑπὲρ φύσιν αἰτίαν; Ἐνας κωμῆτης δὲν φαίνεται συχνὰ καθὼς ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, εἶναι ὀλιγώτερον δι' αὐτὸ εἰς τὴν τάξιν τῆς φύσεως; Ἐνας ψόφος, ἕνας κρότος αἰφνίδιος μᾶς ξυπνᾷ τὴν νύκτα. Ἄρα εἶναι ξωδικόν, ἕνα σοιχεῖον, ἕνας βροκόλακας ὅπῃ τὸν ἐπροξένησεν. Ἐκεῖνος ὅπῃ κρίνει ἔτω, εἰ δὲν μεταβαίνει ἀπὸ τὴν φυσικὴν εἰς τὴν μεταφυσικὴν τάξιν; Ἐδὲν ἤθελεν εἶναι λογικώτερον νὰ ἀπονέμωμεν αὐτὸν τὸν ψόφον εἰς τινὰ φυσικὴν αἰτίαν, ἂν εἰς ἀγνώρισον; Ἐὰ πονηρὰ αὐτὰ πνεύματα ἔχον κἄμμίαν ἐξουσίαν νὰ μεταβάλλωσιν κατὰ τὴν φαντασίαν τῆς τῶν φυσικῶν πραγμάτων τῆς φύσεως τῆς κανόνας ὅπῃ ἔβαλεν ὁ δημιουργός; τί ἀνατροπὴ τῶν νόμων τῆς Θεῆς εἰς τὸ Πᾶν, ἂν ἔχον ἐξουσίαν! Γίνονται θαύματα κατὰ θεῖαν βέλησιν, εἰ μὴ πρέπει νὰ καταχρώμεθα αὐτὴν τὴν πίσιν εἰς νὰ πέρνωμεν θαύματα ὅλα ὅσα δὲν εἶναι συνειδησμένα καὶ ὅσων ἀγνοῶμεν τὰς αἰτίας; Κατὰ θεῖαν παραχώρησιν ἤμπορῶν νὰ γένωσιν κακὰ, εἰ μὴ πρέπει νὰ τὰ ἀπονέμωμεν ὅλα εἰς γοητείας εἰς μαγείας; Ἐδὲν ὑβρίζομεν εἰς τὸν Θεὸν μὲ παρομοίας δόξας;

Μεταβαίνει τινὰς προσέτι ἀπὸ ἕνα γένος εἰς ἄλλο, ὅταν ἐκλαμβάνη εἰς τὸ κύριον νόημα, ἐκεῖνο ὅπῃ δὲν λέγεται, παρὰ εἰς τὸ μεταφορικόν.

Ὅταν ὁ Χριστὸς λέγη, ὅπῃ ὁ Θεσσαυρὸς ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία, μὲ τὸ καρδία δὲν πρέπει τινὰς νὰ ἐννοῇ αὐτὸ τὸ μέρος τῆς σώματός μας

ὅπῃ θεωρῶν ὡς πρωτεύον, ἀμὴν πρέπει νὰ ἐννοῶ τὸ ἀγαπητικὸν τῆς ψυχῆς, καθὼς ὅταν λέγωμεν καρδία μῶ, ἐννοῶντες ἀγάπη μῶ, μ' ἐπῆρες τὴν καρδίαν, ἐννοῶντες τὸ ἀγαπητικὸν μέρος τῆς ψυχῆς μῶ τὸ ἔχεις ὅλον, καὶ ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀγαπῶ ἄλλον, εἰμὴ ἐσένα, ἐκεῖ ὅπῃ εἶσαι ἐσύ, ἐκεῖ εἶναι καὶ ἡ καρδία μῶ, ἡ ἀγάπη μῶ.

Μὲ ὅλον τῆτο ἕνας μεγάλος ἱεροκῆρυξ τῆ ἰσ'. αἰῶνος λέγει, ὅτι ἕνας ἄρχοντας φιλάργυρος, ἀφ' ἧ ἐπέθανε, ἀνοιξαν τὸ σῶμα τῶ δια νὰ τὸ βαλσαμώσῃν, καὶ δὲν εὐρήκαν τελείως καρδίαν, τὸ ὁποῖον ἐξέπληξε πολλὰ τῶς χειρουργῶς. Ἐνα ὑποκείμενον ὅμως βαρὺ καὶ σεμνὸν ὅπῃ ἦταν παρὸν εἰς τὸ ἀνοιγμα τῶ νεκρῶ, ἔπεισε τῶς συγγενεῖς καὶ τῶς χειρουργῶς νὰ πηγαίνῃν νὰ ἰδῶν, ἂν ἡ καρδία ἦταν εἰς τὴν χρηματοθήκην, εἰς τὸν θησαυρὸν. Ἦπάγετε εἶπεν, εἰς τὸν θησαυρὸν τῶ μακαρίτη, ἴσως ἐκεῖ κατὰ τὸν λόγον τῶ Χριστοῦ, εὐρίσκεται ἡ καρδία τῶ, ὅπῃ δὲν τὴν εὐρίσκετε εἰς τὸ σῶμα τῶ. Ἐπῆγαν εἰς τὸν θησαυρὸν, τὸν ἀνοιξαν καὶ εὐρήκαν ἐκεῖ τῶ ὄντι τὴν καρδίαν.

Παρόμοιοι μῦθοι ἀπὸ ἀπλότητα λεγόμενοι εἶναι παιδευτικώτεροι ἀπὸ τῶς μύθῶς τῶ Αἰσώπῶ. ἐπειδὴ μᾶς μανθάνῃν νὰ γνωρίζωμεν τὸν ἀνθρώπινον νῦν.

Ις'. Τὸ παρὰ τὴν ἀπὸ τὰ ἄγνωστα εἰς τὰ γνωστὰ βάδισιν.

Αὐτὸ τὸ σόφισμα εἶναι τὸ γενικώτερον ἀπὸ ὅλα. Σχεδὸν ὅλοι βადίζομεν ἀπὸ τὰ ἄγνωστα εἰς τὰ γνωστὰ, ἔξ' ἰδίᾳ τῆτο πρόδος ἕδερμία.

ΙΖ'. Τὸ παρὰ τὰς πολλὰς ἐρωτήσεις γινόμενον.

Καθὼς, αὐτοὶ ἠπεπαιδευμένοι εἶναι ἢ ἀπαίδευτοι; καὶ τὸ ἢ νὰ σιγαῖ τινὰς εἶναι καλλίτερον ἢ νὰ λέγη; Εἰς τὰ παρόμοια πρέπει νὰ ἀναγκάζεται ὁ σοφιστὴς νὰ ὁμιλῇ μετὰ προσδιορισμῶ.

Ἐξω ἀπὸ αὐτὰ τὰ εἶδη τῶν σοφισμάτων εὐρίσκονται καὶ ἄλλα εἰς τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων, καθὼς ὁ Ψευδόμενος, ὁ Ἐγκυκαλυμμένος ἢ Λανθάνων, ὁ Κροκόδειλος, ὁ Κερατίνης, ὁ Ἰνδὸς, ὁ Οὔτις, ὁ Θερίζων, ὁ Φαλακρὸς, ἢ Ἡλέκτρα, ὁ Ἀχιλλεὺς, ὁ Κυριεύων, καὶ ἄλλαι παρόμοιαι ἐρεσχειλῖαι, ὀνομαζέμεντα ἕως ἀπότινα πρωτεύοντα ὄρον ἐν τῷ λόγῳ. Ἡρπύρην νὰ ἀναχθῆν ὅλα εἰς τὰ προειρημένα εἶδη.

Ο' Ψευδόμενος.

Ἄντις εἶπῃ ὅτι ψεύδεται, πότερον ψεύδεται ἢ ὄχι; κτλ.

Ο Ἐγκυκαλυμμένος.

Ἦξεύρεις τὸν πατέρα σου; — ναί. — Ἀλλὰ
 τίτον λαυθάνοντα ἢ σκεπασμένον; τὸν Ἦξεύ-
 ρεις; — Ὁχι. — Ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι ὁ πα-
 τήρ σου. Τὸν πατέρα σου ἄρα Ἦξεύρεις καὶ δὲν Ἦξεύρεις.

Ο Κροκόδειλος.

Ἄν ὁ Κροκόδειλος εὕρῃ τὸ παιδίον σου πλησί-
 ον τῆς ποταμῆς καὶ τὸ ἀρπάσῃ, ἔπειτα ὑπόχεται νὰ
 σέ τὸ ἀποδώσῃ, ἂν εἰπῆς τὸ ἀληθές, τί τὸν ἐ-
 φάνη διὰ τὴν ἀπόδοσιν, ἢ τί θὲν νὰ εἰπῆς ὅτι ἐσοχάρη;

Ο Κερατίνης.

Ἐκεῖνο ὅπῃ δὲν ἔχασες, τὸ ἔχεις. Κέρατα
 δὲν ἔχασες. Κέρατα ἄρα ἔχεις.

Ο Ἴνδός.

Ο Ἴνδός. δὲν εἶναι Ἕλλην. Ο Ἕλλην ἄνθρω-
 πος. Ἄρα ὁ Ἴνδός δὲν εἶναι ἄνθρωπος.

Ο Οὔτις.

Οὔτις μὲ κτείνει δόλω ἐδὲ βίηφι.

Σόφισμα ὅπῃ ἐμεταχειρίσθη ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ἐγλί-
 τωσεν ἀπὸ τῆς κύκλωπας. Ο Ὀδυσσεὺς ἀφ' ἧς εὐρέθη
 μέσα εἰς τὸ σπήλαιον κλεισμένος, ἐπαρακάλεσε τὸν
 κύκλωπα νὰ μὴ τὸν φάγῃ. Ἐκεῖνος τὸν εἶπε πῶς ὀ-
 νομάζεσαι. Οὔτις, ἀπεκρίθη ὁ Ὀδυσσεὺς. Ο κύκλωψ
 τότε τὸν εἶπε, Οὔτιν ἐγὼ πύματον ἔδομα

μετὰ οἷς ἐτάροισι· τὸν Οὔτιν δὲ τὸν Φάγω
ἔχατον. Ὁ Οὔσσευς τυφλόνει ὕσερα τὸν κύκλω-
πα. Αὐτὸς φωνάζει τὰς ἄλλας εἰς ἐκδίκησιν. Ἐκεί-
νοι τὸν λέγου, τίς σέ ἔκαμεν αὐτὸ τὸ κακόν; Αὐ-
τὸς ἀπεκρίθη, Οὔτις μὲ φονεύει μὲ δόλον καὶ ὄχι
μὲ βίαν. Ἐκεῖνοι ἐπῆραν τὸ Οὔτις εἰς τὴν φυσικὴν
σημασίαν ἀντὶ τῆς ἕδεις, καὶ τὸν ἄφησαν ὡς
παραφρονῶντα.

Ὁ Θερίζων.

Ἄν δὲ θερίσης, ὄχι, τάχα δὲ θερίσης, τά-
χα δὲν δὲ θερίσης, ἀλλ' ἐξ ἅπαντος δὲ θερίσης·
καὶ ἂν δὲν δὲ θερίσης ὄχι τάχα δὲν δὲ θερίσης,
τάχα δὲ θερίσης, ἀλλ' ἐξ ἅπαντος δὲν δὲ θερί-
σης. Ἐξ ἀνάγκης λοιπὸν ἢ δὲ θερίσης ἢ δὲν δὲ
θερίσης. Τὸ τάχα ἄρα δὲν ἔχει τόπον.

Ὁ Φαλακρός.

Ὁ Φαλακρὸς τρίχας δὲν ἔχει εἰς τὸ κεφάλι,
ἀλλὰ καὶ ὁ ξυριθεὶς μέχρι χρωτὸς δὲν ἔχει. Ἄρα
Φαλακρὸς.

Ἡ Ἡλέτρα.

Παρομοία τις τερθρεία μὲ τὸ ἐγκεκαλυμμένος.

Ὁ Ἀχιλλεύς.

Ἐν ὄσφ ὁ Ἀχιλλεὺς διώκοντας τὴν χελώνην
κάμνει ἑκατὸν βήματα, ἢ χελώνη δὲ κάμη δέκα
λόγους χάριν. Ἐν ὄσφ ὁ ποδώκης Ἀχιλλεὺς κάμνει

δέκα, ἢ χελώνη κάμνει ἕνα. Ἐν ὅσφ' ὁ Ἀχιλλεὺς
 κάμνει τὸ ἕνα, ἢ χελώνη τὸ ἕνα δέκατον, καὶ ἐπ' ἄ-
 πειρον κατὰ μίαν πρόοδον γεωμετρικὴν. Ὁ Ἀχιλ-
 λεὺς ἄρα δὲν θά φθάσῃ τὴν χελώνην.

Ὁ Κυριεύων.

Ὁ Κυριεύων ἕνας καὶ οἱ κυριευόμενοι πολλοὶ. Τὸ
 κυριεῦον μικρότερον ἀπὸ τὰ πολλά. Ἄρα ὁ κυριεύ-
 ων μικρότερος ἀπὸ τὰς κυριευομένων.

Τέλος τῆ Παραρτήματος.